

4. Ferragina E. The welfare state and social capital in Europe: Reassessing a complex relationship. *International Journal of Comparative Sociology*, 2017, Vol. 58(1). P.55–90. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0020715216688934>.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

В. О. МАСЛОВ, проректор із соціально-економічного розвитку
Університет банківської справи, м. Львів, Україна

У процесі підготовки експериментального проекту ДПП всі ризики підлягають визначенню, оцінці та розподілу між державним і приватним партнерами. Визначені ризики віднесені до сфери відповідальності того з партнерів, який більш ефективно контролюватиме, управлятиме та запобігатиме виникненню такого ризику. Ризики розподіляються між державним і приватним партнерами у відповідному співвідношенні, із урахуванням причин та факторів, що на них впливають [1].

Для забезпечення розвитку ДПП необхідною є реалізація таких заходів організаційно-економічного механізму:

1) ініціювання (у короткостроковій перспективі) проекту з системного доопрацювання та гармонізації нормативно-правового базису розвитку ДПП з урахуванням необхідності більш активного залучення інвестицій та стимулювання розвитку периферійних територій за участі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства освіти і науки України, Українського центру сприяння розвитку публічно-приватного партнерства, Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, облдержадміністрацій, громадських об'єднань, а також представників вітчизняних та іноземних компаній – потенційних партнерів ДПП;

2) скасування законодавчої норми щодо можливості укладання договорів ДПП без конкурсу. Передбачити можливість консультування потенційних учасників конкурсного відбору і допущення їх до конкурсу за умови поточного усунення незначних недоліків при оформленні заявок. Забезпечити можливість громадського моніторингу проведення тендерних процедур зі сторони територіальних громад та спеціалізованих неурядових організацій.

3) розробка й реалізація проблемно-цільових програмних заходів протидії і поширення корупційних проявів у процесі ДПП з боку представників органів влади, зокрема при перевірці правильності оформлення та підготовки конкурсних документів, проведення експертних оцінок, посилення відповідальності за корупційні дії при відборі партнерів і реалізації проектів, недостатньо сумлінне відношення та необ'єктивність при розгляді конкурсних пропозицій. Необхідно активніше запроваджувати електронне адміністрування на рівні периферійних територій, а також громадський моніторинг та контроль за діяльністю представників органів влади щодо розвитку та супроводження проектів ДПП.

4) проведення науково-дослідними установами, спеціалізованими органами щодо налагодження ДПП моніторингу активності та ефективності діяльності місцевих органів влади з розвитку ДПП, зокрема на предмет наявності в органах місцевої влади чітко визначених відповідальних структурних підрозділів та осіб, до обов'язків яких входить розвиток ДПП, визначення та паспортизації потенційних об'єктів ДПП, сформованості їх реєстрів, активності налагодження діалогу з потенційними інвесторами і його результативності.

5) забезпечення активного діалогу між потенційними учасниками партнерств та іншими зацікавленими особами із використанням потенціалу внутрішньої та зовнішньої інфраструктури виставково-ярмаркової діяльності, офіційних та спеціалізованих комунікаційних мереж, широкого висвітлення можливості співробітництва та позитивного досвіду ДПП.

6) сприяння більш активному поширенню інформації про інвестиційні пропозиції ДПП та залученню більшої кількості учасників конкурсних відборів. Важливим критерієм відбору потрібно визначити ділову репутацію потенційних інвесторів, їх досвід у реалізації проєктів ДПП. В умовах конкурсів, а також при підписанні угод необхідно чітко окреслити відповідальність за недотримання інвестором зобов'язань, урахувати також доцільність страхування економічних, екологічних, соціальних ризиків при реалізації угод ДПП [2];

7) підвищення мотивації потенційних партнерів в укладенні угод ДПП, у тому числі завдяки пільговому оподаткуванню, гарантування можливості доступу інвесторів до унікальних ресурсів (природних, культурних). Перспективним є й гарантування спрощення процедур участі у конкурсних відборах, укладанні та реалізації угод ДПП шляхом активного впровадження електронного адміністрування проєктів ДПП, мінімізації кількості дозвільних та погоджувальних процедур, на засадах використання принципу «єдиного інвестиційного вікна» [3].

Урахування вказаних пропозицій, вчасне виявлення та мінімізація ризиків та правильне оцінювання економічних, фінансових, соціальних, правових, технічних та екологічних параметрів і наслідків реалізації проєктів ДПП загалом та в галузі освіти зокрема дасть змогу визначити нормативно-правові та організаційні засади оптимального поєднання інституційних та програмно-проєктних (контрактних) форм та інструментів ДПП в ефективній системі взаємодії між державою, освітою, наукою, приватним сектором та громадськістю.

Література:

1. Сацик В. И. Детерминанты глобальной конкурентоспособности университетов: в поисках эффективной стратегии развития высшего образования на Украине. Вопросы образования, 2014. № 1. С. 134-161.

2. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави / Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2010. № 17. С. 10–19.

3. Черевиков С. Л., Богдан І. В., Іголкін І. В. Фінансове забезпечення стратегічних інфраструктурних проєктів на засадах державно-приватного партнерства. Державний бюджет і бюджетна стратегія: від стабілізації до сталого розвитку в умовах економічних реформ: у 4-х т. Т. 1: Стабілізація державних фінансів у контексті стратегії реформ / ДННУ «Академія фінансового управління». Київ, 2011. 1016 с.

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

В. В. МЕРЧАНСЬКИЙ, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Посилення процесів глобалізації вимагає забезпечити конкурентоспроможність вітчизняного товаровиробника на внутрішньому і зовнішньому ринках. Сьогодні глобалізація справляє панівний вплив на розвиток будь-якої держави. Ситуація, що склалася нині, свідчить про низький рівень конкурентоспроможності національної економіки, що пов'язано з наявною динамікою зменшення конкурентоспроможності українських підприємств. Тому проблема підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств виходить за межі безпосередньо менеджменту підприємства і стосується загальних системних процесів в економіці країни [1]. За даними рейтингу світової конкурентоспроможності (WCY) за версією Міжнародного інституту менеджменту і розвитку, Україна у 2021 році зайняла 54 місце серед 64 країн [2]. За 2017-2021 роки Україна покращила рейтинг піднявшись з 60 до 54 місця, але рівень конкурентоспроможності знаходиться на низькому рівні. Тому проблема підвищення конкурентоспроможності як вітчизняних товарів і послуг, так і економіки України в цілому нині стає першочерговою. На світовому ринку конкурентоспроможними визнано менш як 1% українських товарів і послуг [3].

Рівень конкурентоспроможності визначає конкурентні переваги та світогосподарські позиції країни [4, с. 38]. Ефективне функціонування підприємств можливе внаслідок формування конкурентних переваг, які знаходять своє втілення в конкурентоспроможності продукції. Пошук механізмів підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників потребує нових методів, адекватних новим економічним умовам функціонування. Саме конкурентні переваги, сформовані як системна характеристика діяльності сучасного підприємства, можуть слугувати фундаментом міцних конкурентних позицій підприємства, визначати характер стратегії його розвитку, а також об'єктом стратегічного управління [5, с. 66].

Посилення конкурентної боротьби вплинуло на те, що вітчизняні товаровиробники поступово стали переймати досвід конкурентних стратегій провідних корпорацій, які раніше поступово стали переходити від використання порівняльних конкурентних переваг, що ґрунтуються на низьких